և ժողովուրդը ծունկի եկած Ձեր դագաղին առջևը, կողքան իրենց հոգևոր Հորը և հայրենյաց պաշտպանին անդարմանելի կորուստը:

Ծաղկյալ և արևաշող Հայաստան աշխարհը սուգի մեջ է այսօր իր հոգևոր զավակին հանկարծական բաժանումին, որ իր ծաղկումին ու պաշտպանությանը համար աշխատեցավ Իր բոլոր հոգիովը:

Բովանդակ քրիստոնյա և օտար աշխարհը այսօր արցունքի և խռովքի մեջ է՝ ի լուր այս սև դագաղին:

Ողբա՛ հայ ժողովուրդ, ողբա՛ հայ Հայրենիք, ողբա՛ քրիստոնյա աշխարհ, և ողբացե՛ք մանավանդ հայ հոգևորականություն և Իր շատ սիրելի Հոգևոր Ճեմարանի աշակերտություն, և թող Ձեր այդ ողբերուն մեջեն ինկած արցունքի շիթերը իջնեն որպես ցող, բոլոր այն սգավոր հոգիներուն և սիրտերուն մեջ, թարմացնելու համար անոնց բառամած հոգիները:

Աղոթե՛ հայ ժողովուրդ, աղոթե՛ բովանդակ մարդկություն, որ Աստված լուսավորե հոգին մեծ Հոգևորականին և Հայրենասերին: Թող վերցնե Աստված շուտով սուգի քողը Ս. Լուսավորչի Աթոռին վրայեն, և անոր վրա բազմեցնե իր արժանավոր հաջորդը: Ամեն:

ՊԻՏԵՐԻՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

(Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու հերկայացուցիչ)

ՌՈՒՍ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՎԾՏԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ամենակարող Աստուծո կամքով ավարտեց Իր երկրային ճանապարհորդությունը և հավիտենականության գիրկն անցավ Ամենայն Հայոց Պատրիարք և Կաթողիկոս Նոնա, թողնի ժամանակավոր այս աշխարհը, և մեր երկրային կյանքի նպատակն է՝ նախապատրաստել մեզ հավիտենական կյանքի, երկնային և փառաց թագավորուրին Սրբություն Գեորգ Զ.ը, որի դագաղը շրջապատել ենք մենք այժմ: Մենք գիտենք, որ յուրաքանչյուրը մեզանից պիտի մահ-

ՌՈՒՍ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ՊԻՏԵՐԻՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ Է ԿԱՐԴՈՒՄ

թյան համար, ուր, մենք հավատում ենք, հավիտենապես պիտի բնակություն հաստատի Հանգուցյալի հոգին: Սակայն, ըստ

մարդկային էության, մենք ողբում ենք մեզ համար սիրելի այս մարդու մահը: Եվ անա այժմ մեծ վիշտ և անսփոփելի թախիծ են վերապրում Հայ Եկեղեցու հոգևորականությունը և հավատացյալները, որոնք եկել են իրենց հարգանքը տալու իրենց ամենասիրելի, իմաստուն Հայրապետին:

Հայ Եկեղեցու վիշտը լիովին բաժանում են ինչպես բոլոր եկեղեցիները, այնպես և Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցին, և ես լիազորված եմ այդ Եկեղեցու, և Նրա Պետ՝ Սրբազնագույն Պատրիարք Ալեքսիի անունից խոր ցավակցություն հայտնելու Հայ Եկեղեցու հոգևորականությանը և հավատացյալներին՝ նրանց հասած մեծ վշտի առթիվ: Ռուս Ուղղափառ մեր Եկեղեցին միշտ էլ խորապես հարգել է Սրբազնագույն Պատրիարք և Կաթողիկոս Գեորգ Զ.ին, որպես ականավոր եկեղեցական գործչի: Մեր Եկեղեցին ողբում է Նրան, որպես իր մեծ և անկեղծ բարեկամի: Հանգուցյալը խիստ հետաքրքրվում էր մեր Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու կյանքով, հաճախ Նրան տեսնում էինք մեր հյուրընկալ Մոսկվայում, Նա շատ հաճախ հյուր է եղել և մեր Պատրիարք Ալեքսիի մոտ, որի հետ ամենասերտ բարեկամական կապեր էր պահպանում: Նորին Վեհափառություն Պատրիարք և Կաթողիկոս Գեորգ Զ.ի մահը մեր Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցուն մեծ վիշտ պատճառեց նաև այն պատճառով, որ հանձին Հանգուցյալի մենք կորցրինք մեր Հայրենիքի մեծ հայրենասեր: Բոլորին հայտնի է Նրա հայրենասիրական երախտիքը Հայրենական երկրորդ պատերազմի ժամանակ, մեր Հայրենիքի համար այդ ծանր տարիներին: Նա Իր քարոզներով և գրություններով անդադար կոչ էր անում աշխարհի Իր հավատացյալ զավակներին՝ պաշտպանելու Հայրենիքը գերմանական ֆաշիստներից: Նա ջերմագին աղոթքներ էր վերառաքում առ Աստված՝ պարգևելու հաղթանակ մեր քաջարի բանակին և Իր հոգևոր հոտի մեջ ճշմարտության վերջնական հաղթության հավատ ներշնչում չարի դեմ:

Հանգուցյալ Պատրիարք-Կաթողիկոսը առանձնապես բանկ էր Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու համար որպես քրիստոնեական մեծ իդեալների— խաղաղության և սիրո— անխոնջ մարտիկ: Նա խաղաղության պաշտպանության մեր կոնֆերենցիաների մասնակիցն էր: Նա կանգնած էր խաղաղության պաշտպանների առաջին շարքերում, խաղաղության վերաբերյալ Նրա բարձր, հեղինակավոր խոսքը լսում էին ամբողջ աշխարհի բարի մարդիկ:

Հայ Եկեղեցու բանկագին հայրե՛ր և եղբայրնե՛ր, անհուն վշտով Դուք այժմ շրջապատել եք Ձեր սիրելի Եպիսկոպոսապետի բանկագին անյունը: Մանր է հրաժեշտը Նրա հետ, բայց Դուք հաստատապես հավատացեք, որ Ձեր սիրելի Վեհափառ Հայրը, որը խզել է երկրային կապերը Ձեզ հետ և փակել շրթները քարոզի և աղոթքի համար, Իր հոգևոր շրթներով Ձեր մասին կրարբառի Ամենաբարձրյալին երկնային այն սիրո լեզվով, որի ընտրյալ անոթն էր Նա: Եվ ես հավատում եմ, որ այս ակնկալությունը չի ամաչեցնի Ձեզ: Որպես երաշխիք կարող է ծառայել Հանգուցյալի ողջ կյանքը, որը պատանեկան օրից սկսած լի է եղել սիրով և հեզությամբ:

Վեհափառ Հայրապե՛տ, Քո պայծառ անունը հավետ կապրի հայ ժողովրդի և Քո բազմաթիվ բարեկամների հիշողության մեջ: Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցու և մեր Սրբազնագույն Հայրապետ Պատրիարք Ալեքսիի կողմից ընդունի՛ր Դու, ո՞վ Սրբազնագույն Պատրիարք և Կաթողիկոս, Նրա վերջին համբույրը. ամեն:

ԴԻՄԻՏՐԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

(Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու ներկայացուցիչ)

ՎՐԱՑ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՎՇՏԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համայն Վրաստանի Կաթողիկոս-Պատրիարքի և Նրան վստահված Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու թեմերի անունից հայտնում ենք մեր խորին ցավակցությունը ինչպես հոգևոր հոտին, այնպես էլ վշտակիր հոգևորականությանը՝ երջանկահիշատակ Պատրիարք և Կաթողիկոս Գեորգ Զ.ի մահվան առթիվ: Խիստ դառն է և ծանր Հայ որբացյալ Եկեղեցուն հասած կորուստը, և այդ վիշտը Նրա հետ ամբողջովին կիսում է ո՛չ միայն հարևանությամբ, այլև ազգակցությամբ ամենամերձավոր Վրաց Եկեղեցին, որի հետ Հանգուցյալը ամենասերտ եղբայրական հարաբերություններ էր հաստատել: Նա միշտ, ինչպես Հայ Եկեղեցու համար էր, հանդիսանում էր և մեր բարեկամը, մեր սի-